

Memorandum betreffende de professionele thuiszorg van Familiehulp

Met het oog op de federale verkiezingen van 10.6.2007

Bijlage(n):

Verspreiding:

Familiehulp is een dienst voor gezinszorg en actief in alle gemeenten van Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Familiehulp biedt een waaier aan professionele diensten aan in aanvulling op zelfzorg en de zorg van familie en vrienden: gezinszorg, poets- en huishoudhulp, oppas, karweidienst, kraamzorg, opvang zieke kinderen, kinderdagverblijven. Familiehulp richt zich tot elkeen die thuiszorg nodig heeft, met prioriteit voor kwetsbare doelgroepen zoals kansarmen, dementerenden, (sommige) allochtonen, personen met een psychiatrische problematiek enz. Bij Familiehulp staat de mens met zijn/haar vraag/nood aan zorg- en dienstverlening centraal. De meer dan 10.000 medewerkers van Familiehulp staan garant voor kwaliteitsvolle thuiszorg in de brede zin van het woord.

Thuiszorg wordt steeds belangrijker in onze maatschappij. Dit is o.a. het gevolg van de vergrijzing van de bevolking maar ook van beleidskeuzen zoals de afbouw van het aantal ligdagen in de ziekenhuizen. Daarnaast zijn er ook nog een aantal socio-economische evoluties waardoor de vraag naar professionele thuiszorg toeneemt waaronder de grotere geografische mobiliteit waardoor kinderen niet (permanent) in de mogelijkheid zijn om de zorg voor ouders/kinderen/kleinkinderen op te nemen en de tweeverdienersgezinnen waardoor de mogelijkheid aan informele zorg beperkt wordt. Het belangrijkste is evenwel de vraag van de zorgbehoevenden zelf om zo lang mogelijk thuis verzorgd te worden. Ook **voor de verschillende overheden** (federaal, gemeenschappen en gewesten) is **thuiszorg** een **beleids optie**.

Deze optie moet vertaald worden in een kwalitatief hoogstaand thuis-/eerstelijnszorg dat de facto bestaat uit:

- o Een kwalitatief aanbod (voldoende aanbod + gekwalificeerde medewerkers + zorg voor de medewerkers)
- o Een goede samenwerking tussen de zorgverleners in de thuis-/eerste lijnszorg en belendende sectoren.

De basisvoorwaarde om dit te verwezenlijken zijn voldoende en structurele middelen.

Met dit memorandum wil Familiehulp als grootste Vlaamse dienst voor gezinszorg de prioriteiten van de professionele thuiszorg op de agenda van de politieke partijen in het licht van de federale verkiezingen van 2007 plaatsen.

1. Basisvoorwaarde = voldoende en structurele middelen

Eén van de federale beleidsmaatregelen die de vraag naar professionele thuiszorg sterk heeft beïnvloed is de afbouw van de ligdagen in de ziekenhuizen. Familiehulp vraagt de federale overheid een passend gevolg te geven aan deze beleidskeuze door expliciet kwalitatief hoogstaande thuis-/eerstelijnszorg mogelijk te maken en verder uit te bouwen. De overheid moet aldus **voldoende en structurele middelen** voor de thuiszorg/eerstelijnszorg voorzien. Het kan daarbij zelfs gaan om een in het kader van de interministeriële conferentie Volksgezondheid overheveling van middelen van federaal niveau naar gemeenschapsniveau of een federale herschikking ter versterking van de (medische en para-medische) eerstelijnszorg.

2. Thuiszorg moet kwalitatief toegankelijk zijn: beschikbaarheid en betaalbaarheid van de thuiszorg

2.1 Beschikbaarheid van de thuiszorg

2.1.1 Beschikbaarheid vanuit het perspectief van de gebruiker

Familiehulp sluit aan bij de meerwaardeneconomie

De meerwaardeneconomie, die kan worden beschouwd als een denkwijze die de economie in haar geheel beschouwt en dus niet alleen louter economische, maar ook sociale, ethische en milieudoelstellingen nastreeft, bestaat uit 2 pijlers.

Enerzijds is er de sociale economie. Deze kan worden gedefinieerd als het leveren van diensten of het produceren van goederen die op de markt worden aangeboden, waarvoor een prijs wordt betaald en waaraan er nood is.

Anderzijds is er het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit is een wijze van ondernemen waarbij individuele bedrijven streven naar een duurzaam evenwicht tussen het economisch succes en de sociale, ecologische en ethische aspecten waarmee ondernemingen in de sociale en reguliere economie worden geconfronteerd.

Beide concepten zijn met elkaar verbonden. Zo is Familiehulp de mening toegedaan dat de sociale economie een voorbeeldfunctie vervult op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Teneinde de meerwaardeneconomie te stimuleren pleit Familiehulp ervoor de **communicatie** tussen de **overheden** onderling en met het **maatschappelijk middenveld** te bevorderen.

Sociale economie

Familiehulp sluit zich aan bij de doelstellingen van de sociale economie: het streven naar duurzame werkgelegenheid, sociale integratie van kansengroepen, verdwijnen van armoede.

Familiehulp heeft dan ook reeds haar eerste stappen gezet op het terrein van de sociale economie, namelijk op vlak van de buurt- en nabijheidsdiensten. Familiehulp pleit voor het **voortzetten van de samenwerking** tussen de verschillende niveaus, met inbegrip van het maatschappelijk middenveld, en het voortzetten van het overleg, waarbij er wordt gestreefd naar **nog nauwere aaneensluiting**.

We wensen ons echter ook nog verder op andere vlakken van de sociale economie te engageren. Zo bekijkt Familiehulp met belangstelling de evolutie inzake **activiteitencoöperaties**. Deze structuren waarbij werkzoekenden de mogelijkheid krijgen een project in het echt uit te testen, worden door Familiehulp gezien als één van de elementen van de toekomst van de sociale economie. We vragen de federale overheid, in samenwerking met gemeenschappen en middenveld, dat een **aangepast statuut** voor de coöperaties wordt uitgewerkt. Familiehulp dringt er hierbij op aan dat dit **met spoed** wordt bewerkstelligd.

Daar Familiehulp ook innovatie als één van de hefboomen van de sociale economie beschouwt, verwacht ze van de federale overheid dat deze **innovatie stimuleert** en daarbij aandacht heeft voor de **professionalisering** en het **imago** van de sociale economie. Meer bepaald wordt gepleit voor enerzijds een duidelijke **profilering** van de betrokken doelgroepen, en anderzijds een **afbakening** van geleverde producten en diensten waardoor oneerlijke concurrentie wordt vermeden.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

MVO heeft reeds geruime tijd bestendige navolging in zowel de commerciële als niet-commerciële sector. Ook Familiehulp wenst zich (verder) in te schrijven in deze traditie, maar verwacht dat de

federale overheid hierbij een (nog meer) **ondersteunende rol** vervult. Zo vragen we, bijvoorbeeld, aan de federale overheid dat ze meer impulsen geeft naar een betere combinatie tussen werk en gezin, een gezond milieubeleid stimuleert,...

Familiehulp ziet zichzelf als een instelling bij wiens handelen er naar een evenwicht wordt gezocht tussen economische, ecologische, sociale en ethische overwegingen.

Ook in dit kader verwacht Familiehulp van de federale overheid dat ze bijdraagt tot verdere **bepanking** en **regulering** van en **controle** op de diverse **labels** die er in deze context reeds bestaan, opdat dergelijke labels opnieuw aan betekenis en waarde zouden winnen in hoofde van de gebruiker en in hoofde van andere ondernemers.

Omtrent de vermarkting van de zorg

Dit fenomeen heeft betrekking op de vaststelling dat de principes van de vrije markt de jongste jaren ook de zorgsector "binnendringen".

Hierbij is er enerzijds de vaststelling dat het marktprincipe niet zonder meer van toepassing is op de zorgsector, door de eigen kenmerken ervan (zoals de onvolmaakte marktwerking, het solidariteitsprincipe,...), waardoor een goedkeuring zonder meer van de vermarkting niet mogelijk is. Daarenboven valt volgens Familiehulp een absolute visie op de vermarkting van de zorg niet te rijmen met het hierboven vermelde MVO en bijvoorbeeld ook met meerdere kenmerken van bedrijven uit de sector van de sociale economie.

Anderzijds is de vermarkting ook een realiteit geworden. De uitgangspunten van Familiehulp zijn hierbij het feit dat men voor iedereen moet werken, interne solidariteit moet creëren, naar draagkracht moet betalen. Familiehulp dringt erop aan dat er niet alleen **inspectie** en **controle** van de **criteria** is, maar ook inspectie van de **kwaliteit**, bijvoorbeeld via het systeem van accreditering door een autonome instantie. Daarnaast dient er ook, mede door de overheid, verder te worden gestreefd naar meer **professionalisering**.

Familiehulp keurt hierbij het feit dat dit solidair stelsel wordt doorkruist door commerciële initiatieven die er enkel de draagkrachtigen uitkiezen ten stelligste af. Hierdoor versmalt ook de financiële basis van de sociaal georiënteerde voorzieningen om een sociaal beleid te voeren.

Familiehulp kiest voor een **voorwaardendebat** waarbinnen commerciële initiatieven mogelijk zijn. Daarom dringt Familiehulp aan bij de federale overheid dat het in overleg met de gemeenschappen en de non-profit sector werkt aan een sluitende **regulering**.

De dienstencheques

Familiehulp erkent dat dienstencheques beantwoorden aan bepaalde behoeften van gebruikers, de combinatie arbeid en gezin faciliteren en zorgen voor werkgelegenheidseffecten, m.n. inzake de creatie van jobs en meer specifiek ook voor kansengroepen. Een deel van het zwartwerk is bestreden en er worden terugverdieneffecten voor de overheid gegenereerd.

Familiehulp is voorstander van een nog **strengere controle** op de **kwaliteit en het oneigenlijk gebruik** van het systeem en regulering ervan, om onder meer oneerlijke concurrentie ten aanzien van de non-profit-sector te vermijden. Om diezelfde redenen vraagt Familiehulp om het systeem van dienstencheques **niet ongebreideld te introduceren in diverse zorgsectoren**. Minstens dient voorafgaandelijk met de verantwoordelijke overheden in samenspraak met thuiszorgvoorzieningen deze nieuwe pistes worden afgetoetst.

Tenslotte betreurt Familiehulp het feit dat de overheid de inruilwaarde die de ondernemingen ontvangen per dienstencheque werd verlaagd van 21 euro naar 20 euro omwille van de bekommernis dat werknemers binnen het dienstenchequessysteem recht hebben op gepaste arbeids- en loonsvoorwaarden en een gepaste loonevolutie en (hieruit volgend) de financiële leefbaarheid voor de diensten. Familiehulp pleit dan ook voor het opnieuw **optrekken van de inruilwaarde**.

2.1.2 Beschikbaarheid vanuit het perspectief van de organisatie

De professionele thuiszorg blijft kampen met kwantitatieve en kwalitatieve aanwervingsproblemen. Familiehulp vraagt hiervoor de aandacht van de federale overheid op volgende vlakken:

- De aanwervingsmoeilijkheden zijn het gevolg van de niet-positieve beeldvorming van het beroep. Familiehulp ziet het als een taak van alle overheden om via de **media**, maar ook in haar communicatie aan o.a. de ‘medische’ zorgverleners duidelijk te stellen wat het beroep van professionele thuisverzorgers inhoudt en het waardevolle werk van professionele thuisverzorgers te ondersteunen.
- Er bestaan momenteel vanuit de federale overheid verschillende **tewerkstellingsmaatregelen o.v.v.** vermindering van sociale bijdragen en activeringsmaatregelen.

Wat betreft het toepassingsgebied van deze tewerkstellingsmaatregelen, vraagt Familiehulp aan de federale regering om elke discriminatie te vermijden door ervoor te zorgen dat (toekomstige) gunstige **tewerkstellingsmaatregelen ook van toepassing zijn op de social-profit** in het algemeen, de thuiszorg in het bijzonder, en in voorkomend geval in overleg met betreffende sectoren maatregelen uit te werken die zijn aangepast aan hun specifieke kenmerken.

Familiehulp maakt gebruik van de verschillende tewerkstellingsmaatregelen om nieuwe initiatieven te ontwikkelen en tewerkstellingskansen te bieden aan werklozen en risicogroepen. Familiehulp pleit er voor dat de **voorwaarden om tewerk gesteld te worden binnen een dergelijk tewerkstellingsproject voldoende soepel** moeten zijn om gemotiveerde kandidaten kansen te geven.

Familiehulp apprecieert de hoeveelheid aan tewerkstellingsmaatregelen, maar pleit **tegelijk voor een vereenvoudiging van de verschillende tewerkstellingsmaatregelen** doch zonder afbreuk te doen aan de huidige tewerkstelling binnen deze maatregelen.

De diensten gezinszorg genieten van een bijzonder stelsel van verminderde patronale bijdragen van de sociale zekerheid, de **Sociale Maribel**. Teneinde de **evolutie van de loonkosten van de werknemers in rekening te brengen**, vraagt Familiehulp **een verhoging van de enveloppe Sociale Maribel** zonder afbreuk te doen aan de huidige tewerkstelling binnen de sociale maribel.

- Familiehulp doet een appel aan alle overheden om een **gelijkekansenbeleid met inbegrip van een diversiteitsbeleid** te voeren door het geven van bijzondere **stimulansen** aan alle actoren in de samenleving, ook deze binnen de thuiszorg. Een gelijke toegang tot werkgelegenheid biedt tevens meer garanties om kwalitatieve kandidaten aan te trekken.

Om voldoende geschikt personeel in de thuiszorg te behouden is het belangrijk de kwaliteit van de arbeid te bewaken en te verbeteren.

- Familiehulp heeft een lange traditie van kwalitatieve zorgverlening gerealiseerd door deskundige zorgverleners i.c. verzorgenden op te leiden en te werk te stellen. De professionaliteit van de actoren in de thuiszorg/eerstelijnszorg, i.c. de verzorgenden moet erkend worden. Familiehulp is van mening dat **gelijkwaardige medewerkers** uit zowel de **residentiële** als de **thuiszorgsector dezelfde kansen** moeten krijgen. Familiehulp vraagt aan de federale overheid de deskundigheid van de verzorgenden in de thuiszorg te erkennen door de modaliteiten om in aanmerking te komen voor **het statuut van zorgkundigen open te stellen voor de verzorgenden in de thuiszorg/eerstelijnszorg** en de basisopleiding tot polyvalent verzorgende te certificeren als opleiding ‘zorgkundige’.
- In een organisatie als Familiehulp is het menselijk kapitaal van haar medewerkers van onschatbare waarde als bepalende factor in het realiseren van een continue en kwaliteitsvolle thuiszorg op maat. Daartoe bouwt Familiehulp een geïntegreerd welzijnsbeleid voor medewerkers uit.

Familiehulp wijst er echter op dat de huidige federale wetgeving betreffende het Welzijn op het Werk onvoldoende rekening houdt met de specifieke werkomgeving en –modaliteiten van een dienst voor gezinszorg: de overwegend vrouwelijke medewerkers, de woning van de gebruiker als

werkplaats en de rol van de bewoner/gebruiker bij het uitvoeren van huishoudelijke taken, het toezicht hierop dat regionaal wordt georganiseerd/geïnterpreteerd.

Familiehulp vraagt

- Dat er verder wordt gewerkt aan een beleid, gefocust op een **betere combinatie van gezin en arbeid**;
- een **differentiatie in wetgeving volgens de werksoort** betreffende het **Welzijn op het Werk** in het algemeen en in het bijzonder betreffende specifieke preventieacties (cf. FARAO-plan);
- een **transparant en eenvormig beleid** vanuit de federale **toezichthoudende, regionaal georganiseerde directies Welzijn op het Werk**
- het voorzien van de **noodzakelijke middelen** ter financiering van een **preventieadviseur** die vanuit de federale wetgeving verplicht moet worden aangesteld binnen een dienst voor gezinszorg.

2.2 Betaalbaarheid van de thuiszorg

Naast beschikbaarheid pleit Familiehulp ook voor **betaalbare zorgverlening**. Naast de uitbouw van de thuiszorg is ook de universele en gelijke toegang tot dit aanbod van belang.

Vanuit het standpunt van de gebruiker komt de betaalbaarheid van gezinszorg en logistieke hulp in bepaalde gevallen onder druk: bv. ingeval van zorgintensieve, langdurige zorgsituaties. Bovendien zijn de wettelijk vastgestelde bijdragen voor gezinszorg niet aangepast voor jonge gezinnen waar man en vrouw werken. Hun gezamenlijk inkomen vormt immers de basis voor de bijdrageberekening. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de kosten voor leningen, kinderopvang, enz... Door deze bijdrageberekening moeten zij vaak de maximale kostprijs 29 euro/uur betalen waardoor thuiszorg voor hen quasi onbetaalbaar is. Naast corrigerende maatregelen op Vlaams niveau, vraagt Familiehulp op federaal niveau de **gebruikerbijdragen voor gezinszorg fiscaal aftrekbaar te maken** omdat diezelfde fiscale aftrekbaarheid reeds in de zorgverlening in overweging wordt genomen, onder meer bij de dienstencheques in de occasionele kinderopvang.

Momenteel zijn dienstencheques fiscaal aftrekbaar voor 30% per cheque zodat elke cheque, na aftrek, slechts € 4,69 kost. De aftrekbaarheid is beperkt tot een plafond van 2.170 euro. Familiehulp pleit voor **een netto verhoging van de gebruikersbijdrage van de dienstencheques** omwille van dezelfde bekommernis als bij het pleidooi voor het optrekken van de inruilwaarde van de dienstencheque nl. dat werknemers binnen het dienstenchequessysteem recht hebben op gepaste arbeids- en loonsvoorwaarden en een gepaste loonevolutie en (hieruit volgend) de financiële leefbaarheid voor de diensten. Vanuit het economisch gegeven dat deze dienstverlening op zich geen vitaal, levensnoodzakelijk goed is, pleit Familiehulp voor een grotere band van de gebruikersbijdrage aan de reële kost van deze dienstverlening.

Familiehulp ijvert niet enkel voor een betaalbare thuiszorg maar ook voor betaalbare gezondheidszorg dat kwalitatief, universeel en gelijk toegankelijk is voor iedereen. De kostprijs voor de gebruiker mag deze gelijke toegang niet hypothekeren. De maximumfactuur is daartoe een efficiënt instrument doch Familiehulp vraagt **het toepassingsgebied van de maximumfactuur te verruimen** ten einde een werkelijk gelijke toegankelijkheid voor elkeen te realiseren/garanderen.

3. Naadloze thuiszorg

Een **kwalitatief hoogstaand en kwantitatief thuis-/eerstelijnszorg** bestaat naast een **kwalitatief aanbod** (voldoende aanbod + gekwalificeerde medewerkers + zorg voor de medewerkers) tevens uit een **goede samenwerking** tussen de zorgverleners in de thuiszorg/eerstelijnszorg en belendende sectoren.

Uitgangspunten voor deze samenwerking zijn:

- Er moet voor de cliënt een **meerwaarde** ontstaan die meer is dan de optelsom van de zorgverlening van de verschillende disciplines en betrokkenen (cf. mantelzorger en evt. vrijwilliger). De gebruikersvraag vormt altijd het uitgangspunt.
- Alle zorgverleners (zowel professionals als mantelzorgers en vrijwilligers) moeten samen ijveren voor **evenwaardigheid** en **complementariteit** vertrekkend van het subsidiariteitsprincipe.
- Alle disciplines moeten vertrekken vanuit een **gelijkwaardig partnerschap**. De expertise van de disciplines worden gebundeld tot een geïntegreerd antwoord op de zorgbehoefte van de gebruiker.
- Het integraal en geïntegreerd aanbod moet de **kwaliteit verhogen**.
- De **feedback** over elkaars functioneren in het kader van samenwerking, gebeurt op het juiste, af te spreken echelon.

Met naadloze zorg (een zorgcontinuüm) wordt de zorg bedoeld verleend door verschillende verstrekkers en instellingen, doorheen de tijd geïntegreerd en in functie van de behoeften van de patiënt. Door de opdeling van welzijn en zorg in een veelheid aan federale en gemeenschapsdomeinen ontbreekt vaak de complementariteit, de integraliteit en de onderlinge samenhang om aan de globale zorgvraag tegemoet te komen. Het doorbreken van deze compartimentering vergt een zorgvernieuwende aanpak.

Familiehulp vraagt dat de beleids optie ‘thuis- en eerstelijnszorg’ resulteert in een **coherent beleid**, gedragen door de diverse overheden en sectoren die bovendien bij de beleidsvorming moeten worden betrokken. In een gefederaliseerd land waarbij ‘welzijn’ een exclusieve gemeenschapsmaterie is en ‘gezondheidszorg’ een gedeelde exclusieve bevoegdheid, dient hierover een **doorgedreven overleg** via de interministeriële conferentie volksgezondheid gevoerd te worden. Op dat niveau dient een **doorgedreven visie op naadloze zorg** worden geconcipieerd.

Naadloze zorg veronderstelt een efficiënt **zorgoverleg** voor zorgbehoevenden niet alleen **binnen** maar ook **tussen de lijnen**. Dit wordt enkel mogelijk wanneer er voldoende **mogelijkheden** en **incentives** aanwezig zijn. Bovendien moet onderzocht worden in welke mate zorgoverleg als een verplichtend element van kwalitatieve zorg kan moeten opgenomen worden door alle betrokkenen (federaal en gemeenschapsmaterie).

In het kader van het overleg en samenwerking binnen - en schoorvoetend ook tussen - de lijnen tussen voorzieningen en groeperingen van verstrekkers (cf. Geïntegreerde Diensten voor Thuisverzorging), vraagt Familiehulp aan de federale overheid “**overleg**” verder te **stimuleren**. Daarbij moeten de verschillende bevoegde overheden erover waken dat ook de **niet-medische zorgverleners** een gelijkwaardige stem en **volwaardige plaats** in het debat krijgen en hun deelname aan overleg op een analoge wijze wordt **gehonoreerd**. Dit betekent in concreto de expliciete opname van thuiszorgvoorzieningen, i.c. de diensten voor gezinszorg, als **verplichte partner** aan (federale) overleg- en samenwerkingsmodellen. Daarenboven vraagt Familiehulp dat er op regelmatige basis een **evaluatie** gebeurt van dergelijke **fora**.

Specifiek in het kader van overleg en samenwerking tussen de lijnen vindt Familiehulp dat het **ontslagmanagement** binnen de ziekenhuizen als werkvorm moet behouden worden. Concreet wordt wel gevraagd dat in het kader van ontslagmanagement ook de deelname aan het zorgoverleg (cf. bij opname en ontslag) van **thuiszorgactoren** zou **vergoed** worden. Tevens is Familiehulp vragende partij om deze honorering **uit te breiden** naar zorgoverleg op initiatief van de thuiszorg/eerstelijns naar de globale residentiële en semi-residentiële sector **i.f.v.** een goed voorbereide **opname**.

Deze doorgedreven **samenwerking** tussen voorzieningen binnen en tussen de lijnen moet **resulteren in regionale ketens en zorgnetwerken**.

Regionale ketens van zorg- en hulpverleners waarborgen gezamenlijk als netwerk een integrale, deskundige en samenhangende zorg- en hulpverlening aan gebruikers in alle fasen van hun leven. In deze ketens dragen de leden van het netwerk gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een adequate

samenwerking met inbegrip van de transfers van patiënten tussen de voorzieningen en voor de kwaliteit van de keten in zijn totaliteit.

Centraal in deze ketenaanpak staat de patiënt/cliënt die op het juiste moment en de juiste plaats, de juiste zorg- en dienstverlening krijgt.

Feitelijk draait het dan om drie **thema's**:

- **Gebruikerslogistiek**: de organisatie van de gebruikersstromen en instellingen
- **Informatielogistiek**: om vervolgens de juiste zorg- en dienstverlening te kunnen geven hebben hulpverleners ook op tijd, de juiste informatie van elkaar nodig over de gebruiker (gebruikerskenmerken, medische geschiedenis...).
- **Zorginhoudelijke afstemming**: om daadwerkelijk tot continuïteit te komen in het zorgproces, moet ook de inhoud van de zorgverlening tussen hulpverleners afgestemd worden.

Dergelijke regionale zorgketens kunnen tevens **ontbrekende of ontoereikend uitgebouwde voorzieningen** ter ontlasting van de mantelzorg en (in mindere mate) de professionele zorg signaleren/in kaart brengen.

Belangrijk daarbij is ook dat de federale overheid in samenwerking met de gemeenschappen en gewesten **verder stimulansen** geeft tot de uitbouw van een aantal van dergelijke initiatieven door de gemeenschappen (cf. Ouderenprotocol III). Dit geldt onder andere voor dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf.

Familiehulp vraagt dat deze **inspanningen** onverkort worden verder gezet en **geïntensifieerd** teneinde de zorgcontinuïteit te verhogen.

Familiehulp vraagt dat de federale overheid in overleg met de gemeenschappen de ontwikkeling van **regionale netwerken** voor **specifieke patiëntengroepen** (personen met NAH, psychiatrische aandoeningen...) verder **stimuleert**. Indien, **na evaluatie**, blijkt dat deze initiatieven bijdragen tot een grotere zorgcontinuïteit door een versterkte onderlinge communicatie tussen de verschillende betrokkenen, moeten zij een plaats krijgen in een **regelgevend kader**.

Familiehulp vraagt tevens dat de federale overheid de thuiszorgactoren en meer bepaald de **diensten** voor **gezinszorg** expliciet **erkent** als belangrijke **partner** in deze projecten als eerste aanzetten tot **regionale zorgketens** voor specifieke doelgroepen.

Familiehulp vraagt in dit kader eveneens om een **uniforme zorgschaal** uit te werken ter ondersteuning van zorgoverleg dat een **functionele meerwaarde** biedt voor alle betrokkenen. Daarbij dienen ook de gemeenschappen, met elk een eigen beleid en dito voorzieningen/structuren, te worden betrokken om de haalbaarheid en efficiëntie ervan te verhogen. Enkel een door alle betrokken 'gedragen' zorgschaal kan soelaas bieden wil men de onderlinge communicatie en overleg optimaliseren.

Momenteel heeft in het bijzonder de federale overheid de beleids optie genomen om de BEL RAI als evaluatie- zorgplannings- en zorgbegeleidingsinstrument te implementeren in een interdisciplinaire context. Door niet-voorafgaandelijke consultatie van de thuiszorg- en eerstelijnszorg wordt voorbijgegaan aan specifieke modaliteiten en kenmerken, eigen aan 'thuis verzorgd worden'. In dat kader wordt onder meer gedacht aan de niet-veralgemeende beschikbaarheid van internetaansluiting in functie van de elektronische toepassing.

Familiehulp vraagt dat de federale overheid in overleg met de gemeenschapsoverheden werk maakt van een **technisch-toepasbare schaal** die naadloze zorg i.c. **thuiszorg** ondersteunt en effectief een meerwaarde biedt voor alle betrokkenen.

Gezien de schaarste van middelen is solidariteit tussen en binnen generaties uitgaande van mantelzorgers of vrijwilligers van fundamenteel belang wil men kwaliteit en conitnuiteit in de thuiszorg garanderen en zo tegemoet komen aan de wens van de cliënt om zo lang mogelijk thuis te blijven.

Diverse maatregelen zijn reeds genomen tot toekenning van zorgverlof en –krediet aan werknemers-mantelzorgers.

Familiehulp vraagt dat het engagement van **mantelzorgers maatschappelijk** wordt **gehonoreerd** zonder dat moet ingeboet worden op het vlak van een **volwaardige loopbaan** en **dito pensioen-opbouw**. Impulsen kunnen bijkomend gegeven worden opdat de beroeps- en zorgarbeid tussen de partners verdeeld worden (cf. gender). Ook de niet-beroepsactieve mantelzorger verdient de nodige ondersteuning en waardering voor zijn engagement in de (thuis)zorg.

Ook de inbreng en engagement van vrijwilligers in de (thuis)zorg dient maatschappelijk de nodige waardering te krijgen. Daartoe dient een statuut te worden uitgewerkt.

Voor meer informatie: Agnes Bode, Algemeen directeur Familiehulp vzw, 02/227 40 10.